

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Dermatologija 9 kreditai (240 val.)	Medicina (06 B) Dermatologija, venerologija (B 630)	Medicinos	Infekcinių, krūtinės ligų, dermatovenerologijos ir alergologijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	2 kreditai (53 val.)	Individualus darbas	7 kreditai (187 val.)

Dalyko anotacija:
<p>Dalyko tikslas: suteikti gilesnių žinių apie odos anatominius ir fiziologinius ypatumus, ligų etiologiją, patogenezę, kliniką ir gydymą.</p> <p>Tematika. Odos ligų dažnumas, paplitimas. Odos ligų klasifikacija. Odos ligos ir gyvenimo kokybė. Odos struktūra, funkcijos ir jų reikšmė odos ligų patogenezėje. Apsauginės/barjerinės odos funkcijos reikšmės odos ligų etiopatogenezei ir gydymui. Odos ryšys su organizmo funkcinėmis sistemomis. Svarbiausi patologiniai procesai odoje. Odos ligų etiologija ir patogenezė. Bendrieji odos ligų simptomai. Pirminiai ir antriniai bėrimo elementai. Sisteminių susirgimų dažniausi simptomai odoje. Paciento, sergančio odos ligomis, klinikinis ir instrumentinis ištyrimas. Specialūs dermatologiniai ir pagalbinių tyrimai. Laboratorinė odos ligų diagnostika. Mikologiniai ir bakteriologiniai tyrimai: atlikimo technika, indikacijos, vertinimas. Dermatoskopija: metodo aprašymas, atlikimo technika, įranga, indikacijos. Odos ir gleivinių biopsija. Histologinio, histocheminių, imunohistocheminių ir elektronmikroskopinių tyrimų reikšmė odos ligų diagnostikoje. Lopo testas: atlikimo technika, alergenų serijos, indikacijos, vertinimas. Fotografija dermatologinėje praktikoje.</p> <p>Odos ligų gydymo principai ir šalutinis vaistų veikimas. Emolientai: apibrėžimas, klasifikacija, pritaikymas gydant odos ligas. Vietinių gliukokortikoidų klasifikacija, veikimo mechanizmas, šalutinės reakcijos ir jų prevencija. Foto(chemo)terapija dermatologijoje: indikacijos, kontraindikacijos, šalutinis poveikis. Monoterapija ir kombinuotas gydymas.</p> <p>Infekcinių odos ligų etiologija, patogenezė, klinika, gydymas ir profilaktika. Bakterinės odos ligos: impetigo, ektima, folikulitas, odos abscesas, furunkulas ir karbunkulas, rožė ir celiulitas. Apibrėžimai, etiopatogeneze, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Laimo liga: etiopatogeneze, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Parazitinės odos ligos: niežai, utėlėtumas: apibrėžimas, etiopatogeneze, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija, dezinfekcija.</p> <p>Grybelinės odos ligos. Klasifikacija. Dažniausios grybelinės infekcijos. Odos ir nagų grybelinės ligos: apibrėžimas, etiopatogeneze, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija, dezinfekcija. Galvos odos plaukuotos dalies grybelis - etiopatogeneze, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Odos,</p>

burnos gleivinės ir nagų kandidozės: etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Įvairiaspalvė dedervinė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija.

Virusinės odos ir gleivinių infekcijos. Paprastoji pūslelinė, juosiančioji pūslelinė, virusinės karpos, užkrečiamasis moliuskas: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija.

Dermatitai. Klasifikacija. Iritacinis ir alerginis kontaktinis dermatitai: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Atopinis, seborėjinis, vystyklų, dizhidrozinis, monetiškasis, sausos odos dermatitas, odos porfirija: apibrėžimai, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija.

Papuloskvamozinės odos ligos. Psoriazė: apibrėžimas, etiopatogenezė, rizikos ir provokuojantys veiksniai, klasifikacija, klinikinės formos, jų ypatumai, diagnostika ir gydymas: vietinis, sisteminis, foto(chemo)terapija. Artropatinė psoriazė: klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas. Nagų psoriazė: klinika, diagnostika, gydymas. Plokščioji kerpligė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas. Rožinė dedervinė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Parapsoriazė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas.

Medikamentinės reakcijos odoje: makulopapulinė egzantema, daugiaformė raudonė, toksinė epidermio nekrolizė, fiksuota eritema, dilgėlinė ir angioedema: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija.

Autoimuninės jungiamojo audinio ir pūslinės odos ligos. Odos raudonoji vilkligė, kietligė, dermatomiozitas: apibrėžimai, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Epidermio ir dermoepiderminės jungties sutrikimai. Pūslių formavimosi mechanizmai ir klasifikacija. Paprastoji pūslelinė, pūslelinis pemfigoidas, Diuringo liga: apibrėžimas, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas.

Genodermatozės. Paveldimos ir įgytos pūslelinės epidermolizės. Ichtirozės: klasifikacija, etiologija, klinikos skirtumai. Paprastoji, su X chromosoma susijusi ir lamelinė ichtirozė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Įgimtos nagų ir plaukų ligos. Odos pažeidimai esant įgimtam cinko metabolizmo sutrikimui.

Odos priedų ligos. Plaukų ligos. Židininis nuplikimas, androgeninis plikimas: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Riebalų liaukų ligos. Paprastieji spuogai ir rožinė: apibrėžimas, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas.

UV spindulių poveikis odai. Saulės spindulių spektras ir jo poveikis žmogui. Fotodermatozės: etiologija, patogenezė, klasifikacija, gydymo principai. Polimorfinis bėrimas nuo šviesos, saulės dilgėlinė, fototoksinis ir fotoalerginis dermatitas: apibrėžimas, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija.

Odos navikai. Klasifikacija. Gerybiniai odos navikai: odos cistos, minkšta fibroma (papiloma), kieta fibroma (dermatofibroma), seborėjinė keratozė, lipoma: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, gydymas. Iki vėžinės odos ligos: aktininė keratozė, Bovenio liga, odos ragas, piktybinis šlakas (*lentigo maligna*): apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, gydymas. Epiteliniai odos vėžiai - bazalinių ląstelių karcinoma, plokščialąstelinė odos karcinoma: apibrėžimai, etiopatogenezė, klinika, diagnostika,

diferencinė diagnostika, gydymas, prevencija. Pigmentiniai apgamai. Displastiniai apgamai. Melanoma: apibrėžimas, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, gydymas, prevencija. Odos limfomos: T-ląstelių ir B-ląstelių limfomos: apibrėžimas, etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, diagnostika, diferencinė diagnostika, gydymas.

Estetinė dermatologija. Lazerinis gydymas: įranga, veikimo principai, indikacijos.

Rekomenduojama literatūra:

1. Lapinskaitė G., Marčiukaitienė I., Dubakienė R. ir kt. Alerginio kontaktinio dermatito diagnostika ir gydymas. Metodinė mokomoji medžiaga. Vilnius, 2001.
2. Balevičienė G., Maciulevičienė R. Odos ligų atlasas, Vilnius, 2002.
3. M.Lebwohl, W.Heymann, J.Berth-Jones, I.Coulson. Treatment of Skin Diseases. -London, 2002.
4. Marčiukaitienė I., Lapinskaitė G., Valiukevičienė S. ir kt. Žvynelinės diagnostika ir gydymas. Metodinė mokomoji priemonė, Vilnius, 2004.
5. Holmes KK, et all. Sexually transmitted diseases. Third 4th edition. McGraw-Hill, 2008.
6. K. Wolff, R. Johnson. Fitzpatrick's Color Atlas and Synopsis of Clinical Dermatology, 6th ed. McGrawHill, 2009.
7. W. Burgdorf, G. Plewig, HH. Wolff, M. Landthaler. Braun-Falco's Dermatology. 3thd ed. SpringerVerlag, Berlin; 2009.
8. Burns, S. Breathnach, N. Cox, C. Griffiths, eds. Rook's textbook of dermatology. 8th edn. Blackwell Science, Oxford, 2010.
9. JL Bologna, JL Jorizzo, RP Rapini. Dermatology. 3rd ed. Elsevier, London: 2012.
10. J. Grigaitienė, E. Naruševičiūtė – Skripkienė, I. Marčiukaitienė, G. Lapinskaitė, M. Bylaitė-Bučinskienė. Mokomoji knyga, „Rankų egzema, 2014.
11. T. Habif. Clinical dermatology, 6th ed. Mosby, New York, 2015.

Konsultuojantys dėstytojai ir jų publikacijos:

1. Matilda Bylaitė-Bučinskienė (prof. dr.):

1. Moussali H, **Bylaite M**, Welss T, Abts HF, Ruzicka T, Walz M. (2005) Expression of hurpin, a serine proteinase inhibitor, in normal and pathological skin: overexpression and redistribution in psoriasis and cutaneous carcinomas. Exp Dermatol. 14(6): 420-8.
2. Buchau AS, Wurthner JU, **Bylaite M**, Kukova G, Ruzicka T, Reifemberger J. R. (2006) Rickettsiose nach Urlaub in Swaziland. Hautarzt. 57: 328-330.
3. **Bylaite M**, Moussali H, Marciukaitiene I, Ruzicka T, and Walz M. (2006) Expression of cathepsin and its inhibitor hurpin in inflammatory and neoplastic skin diseases. Exp Dermatol. 15: 110-118.
4. Talhari C, **Bylaite M**, Plettenberg H, Ruzicka T, Megahed M. (2006) Kissing cafe-au-lait macule of the eyelids: report of the first case. Clin Exp Dermatol. 31: 149-151.
5. Hippe A, **Bylaite M**, Chen M, von Mikecz A, Wolf R, Ruzicka T, Walz M. (2006) Expression and tissue distribution of mouse Hax1. Gene 379: 116-126.

6. **Bylaite M**, Ruzicka T. (2007) Images in clinical medicine. Pearly penile papules. *N Engl J Med.* 16;357(7):691.
7. Walz M, Kellermann S, Bylaite M et al. (2007) Expression of the human Cathepsin L inhibitor hurpin in mice: skin alterations and increased carcinogenesis. *16(9):715-23.*
8. **Bylaite M**, Grigaitiene J, Lapinskaite GS. (2009) Photodermatoses: classification, evaluation and management. *Br J Dermatol.* 161 Suppl 3:61-8.
9. Chernyshov PV, **Bylaite M**. (2010) [Comparative study of quality of life in patients with psoriasis from Lithuania and Ukraine]. *Lik Sprava.* (7-8): 107-11. Ukrainian.
10. Garbaraviciene J, Diehl S, Varwig D, **Bylaite M**, Ackermann H, Ludwig RJ, Boehncke WH. (2010) Platelet P-selectin reflects a state of cutaneous inflammation: possible application to monitor treatment efficacy in psoriasis. *Exp Dermatol.* 19(8): 736-41.
11. Mrowietz U, Kragballe K, Reich K, Spuls P, Griffiths CE, Nast A, Franke J, Antoniou C, Arenberger P, Balieva F, **Bylaite M**, Correia O, Daudén E, Gisondi P, Iversen L, Kemény L, Lahfa M, Nijsten T, Rantanen T, Reich A, Rosenbach T, Segaeert S, Smith C, Talme T, Volc-Platzer B, Yawalkar N. (2011). Definition of treatment goals for moderate to severe psoriasis: a European consensus. *Arch Dermatol Res.* 303(1): 1-10.
12. van der Leest RJ, de Vries E, Bulliard JL, Paoli J, Peris K, Stratigos AJ, Trakatelli M, Maselis TJ, Situm M, Pallouras AC, Hercogova J, Zafirovik Z, Reusch M, Olah J, **Bylaite M**, Dittmar HC, Scerri L, Correia O, Medenica L, Bartenjev I, Guillen C, Cozzio A, Bogomolets OV, del Marmol V. (2011) The Euromelanoma skin cancer prevention campaign in Europe: characteristics and results of 2009 and 2010. *J Eur Acad Dermatol Venereol.* 25(12): 1455-65.
13. Stratigos AJ, Forsea AM, van der Leest RJ, de Vries E, Nagore E, Bulliard JL, Trakatelli M, Paoli J, Peris K, Hercogova J, **Bylaite M**, Maselis T, Correia O, Del Marmol V. (2012) Euromelanoma: a dermatology-led European campaign against nonmelanoma skin cancer and cutaneous melanoma. Past, present and future. *Br J Dermatol.* 167 Suppl 2: 99-104.
14. Jurciukonyte R, Vincerzevskiene I, Krilaviciute A, **Bylaite M**, Smailyte G. (2013) Epidemiology of basal cell carcinoma in Lithuania, 1996-2010. *Br J Dermatol.* 169(5): 1100-5.
15. Langley RG, Elewski BE, Lebwohl M, Reich K, Griffiths CE, Papp K, Puig L, Nakagawa H, Spelman L, Sigurgeirsson B, Rivas E, Tsai TF, Wasel N, Tying S, Salko T, Hampele I, Notter M, Karpov A, Helou S, Papavassilis C; ERASURE Study Group.; FIXTURE Study Group. (2014). Secukinumab in plaque psoriasis--results of two phase 3 trials. *N Engl J Med.* 24: 371(4):326-38.
16. Boralevi F, Saint Aroman M, Delarue A, Raudsepp H, Kaszuba A, **Bylaite M**, Tiplica GS. (2014). J Eur Acad Dermatol Venereol. Long-term emollient therapy improves xerosis in children with atopic dermatitis. *28(11): 1456-62.*
17. Paul C, Puig L, Kragballe K, Luger T, Lambert J, Chimenti S, Girolomoni G, Nicolas JF, Rizova E, Lavie F, Mistry S, Bergmans P, Barker J, Reich K; TRANSIT Investigators. (2014) Transition to ustekinumab in patients with moderate-to-severe psoriasis and inadequate response to methotrexate: a randomized clinical trial (TRANSIT). *Br J Dermatol.* 170(2): 425-34.
18. Reich K, Puig L, Paul C, Kragballe K, Luger T, Lambert J, Chimenti S,

Girolomoni G, Nicolas JF, Rizova E, Brunori M, Mistry S, Bergmans P, Barker J; TRANSIT Investigators. (2014) One-year safety and efficacy of ustekinumab and results of dose adjustment after switching from inadequate methotrexate treatment: the TRANSIT randomized trial in moderate-to-severe plaque psoriasis. *Br J Dermatol.* 170(2):435-44.

19. Mahnke K, Useliene J, Ring S, Kage P, Jendrossek V, Robson SC, **Bylaite-Bucinskiene M**, Steinbrink K, Enk AH. (2016) Down-regulation of CD62L shedding in T cells by CD39+ regulatory T cells leads to defective sensitization in contact hypersensitivity reactions. *J Invest Dermatol.* pii: S0022-202X(16)32367-3.

2. Rūta Gancevičienė (doc. dr.):

1. Psoriasis and follicular hyperkeratinization in acne comedones. **Ganceviciene R**, Fimmel S, Glass E, Zouboulis CC. *Dermatology.* 2006;213(3):270-2.
2. Receptors of eccrine, apocrine, and holocrine skin glands. Wollina U, Abdel-Naser MB, **Ganceviciene R**, Zouboulis CC. *Dermatol Clin.* 2007 Oct;25(4):577-88
3. Increased in situ expression of melanocortin-1 receptor in sebaceous glands of lesional skin of patients with acne vulgaris. **Ganceviciene R**, Graziene V, Böhm M, Zouboulis CC. *Exp Dermatol.* 2007 Jul;16(7):547-52.
4. The role of neuropeptides in the multifactorial pathogenesis of acne vulgaris. **Ganceviciene R**, Böhm M, Fimmel S, Zouboulis CC. *Dermatoendocrinol.* 2009 May;1(3):170-6.
5. New developments in our understanding of acne pathogenesis and treatment. Kurokawa I, Danby FW, Ju Q, Wang X, Xiang LF, Xia L, Chen W, Nagy I, Picardo M, Suh DH, **Ganceviciene R**, Schagen S, Tsatsou F, Zouboulis CC. *Exp Dermatol.* 2009 Oct;18(10):821-32.
6. Involvement of the corticotropin-releasing hormone system in the pathogenesis of acne vulgaris. **Ganceviciene R**, Graziene V, Fimmel S, Zouboulis CC. *Br J Dermatol.* 2009 Feb;160(2):345-52.
7. Isotretinoin: state of the art treatment for acne vulgaris. **Ganceviciene R**, Zouboulis CC. *J Dtsch Dermatol Ges.* 2010 Mar;8 Suppl 1:S47-59.
8. An update on the role of the sebaceous gland in the pathogenesis of acne. Makrantonaki E, **Ganceviciene R**, Zouboulis C. *Dermatoendocrinol.* 2011 Jan;3(1):41-9.
9. Skin anti-aging strategies. **Ganceviciene R**, Liakou AI, Theodoridis A, Makrantonaki E, Zouboulis CC. *Dermatoendocrinol.* 2012 Jul 1;4(3):308-19.
10. Pattern of tissue invasion by *Propionibacterium acnes* in acne vulgaris. Alexeyev OA, Lundskog B, **Ganceviciene R**, Palmer RH, McDowell A, Patrick S, Zouboulis C, Golovleva I. *J Dermatol Sci.* 2012 Jul;67(1):63-6.
11. European evidence-based (S3) guidelines for the treatment of acne. Nast A, Dréno B, Bettoli V, Degitz K, Erdmann R, Finlay AY, **Ganceviciene R**, Haedersdal M, Layton A, López-Estebarez JL, Ochsendorf F, Oprica C, Rosumeck S, Rzany B, Sammain A, Simonart T, Veien NK, Zivković MV, Zouboulis CC, Gollnick H; European Dermatology Forum. *J Eur Acad Dermatol Venereol.* 2012 Feb;26 Suppl 1:1-29.
12. An increased incidence of *Propionibacterium acnes* biofilms in acne vulgaris: a case-control study. Jahns AC, Lundskog B, **Ganceviciene R**, Palmer RH, Golovleva I, Zouboulis CC, McDowell A, Patrick S, Alexeyev

OA. Br J Dermatol. 2012 Jul;167(1):50-8

13. IL-1 β drives inflammatory responses to propionibacterium acnes in vitro and in vivo. Kistowska M, Gehrke S, Jankovic D, Kerl K, Fettelschoss A, Feldmeyer L, Fenini G, Kolios A, Navarini A, **Ganceviciene** R, Schaubert J, Contassot E, French LE. J Invest Dermatol. 2014 Mar;134(3):677-85

14. Acne vulgaris. Moradi Tuchayi S, Makrantonaki E, **Ganceviciene** R, Dessinioti C, Feldman SR, Zouboulis CC. Nat Rev Dis Primers. 2015 Sep 17;1:15029.

15. Propionibacterium species and follicular keratinocyte activation in acneic and normal skin. Jahns AC, Eilers H, **Ganceviciene** R, Alexeyev OA. Br J Dermatol. 2015 Apr;172(4):981-7.

16. A consensus-based practical and daily guide for the treatment of acne patients. Gollnick HP, Bettoli V, Lambert J, Araviiskaia E, Binic I, Dessinioti C, Galadari I, **Ganceviciene** R, Ilter N, Kaegi M, Kemeny L, López-Estebarez JL, Massa A, Oprica C, Sinclair W, Szepietowski JC, Dréno B. J Eur Acad Dermatol Venereol. 2016 Sep;30(9):1480-90.

3. Jūratė Grigaitienė (dr.):

1. **J. Grigaitienė**, I. Marčiukaitienė, A. Blažienė. Keratinocitų apoptozė psoriatinėje odoje. Medicinos teorija ir praktika, 2006. t.12, Nr.2, 164-168.
2. **J. Grigaitienė**, I. Marčiukaitienė, A. Blažienė. Apoptozės tyrimas normalios odos audiniuose. Medicina, 2007, Nr.43(4), p. 301-305.
3. Bylaite M, **Grigaitiene J**, Lapinskaite GS. Photodermatoses: classification, evaluation and management. Br J Dermatol. 2009;161(S3):61-8.
4. A. Chomičienė, **J. Grigaitienė**, A. Blažienė. Lėtines dilgėlinės ypatumai. Medicinos teorija ir praktika, 2009. t.15, Nr.4, 387--391.
5. **J. Grigaitienė**, J. Zabaraukaitė. Odos priežiūra sergant atopine egzema. Internistas, 2013, Nr.4, p. 32-34.
6. M. Krivickaitė, T. Orlovskytė, A. Chomičienė, **J. Grigaitienė**, R. Meškauskas, M. Bylaitė-Bučinskienė. Churg-Strauss sindromas. Sveikatos mokslai, 2013, Nr.5, p. 70-75.
7. **J. Grigaitienė**, E. Naruševičiūtė-Skripkienė, I. Marčiukaitienė, G. Lapinskaitė, M. Bylaitė-Bučinskienė. Mokomiji knyga „Rankų egzema“, 2014.
8. G. Tamulytė, E. Liovaitė, E. Naruševičiūtė-Skripkienė, **J. Grigaitienė**, M. Bylaitė-Bučinskienė. Maisto pramonės darbuotojų profesinės kilmės odos pažeidimai. Laboratorinė medicina. 2016, t. 18, Nr. 2, p. 68 -72.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypties mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618)

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: